

cijalno u Schaunbergu pomoću pravne formule *Burgrecht (ius civile)* obrađuje O. Hageneder.

Opširnu i dokumentiranu informaciju, kako se Gornja Austrija snabdijevala ribom, dugujemo G. Wachi. Historijatom obrta bave se F. Posch i A. Mosser: prvi kovačima kosa, a drugi drvorezbarima. Grof Filip Sinzendorf upozoravao je Josipa II na ekonomsko značenje Kranjske i Trsta; to saznajemo iz članka G. Otrube o trgovini u austrijskim nasljednim zemljama 1786. H. L. Mikoletzky predstavlja se ovaj put zanimljivim radom o zajmovima, što su ih austrijski carevi uzimali u Švicarskoj. F. Tremel piše o trgovini između Gornje Austrije i zemalja južno od nje u prvoj polovici XIX stol., a A. Brusatti o tadašnjem rudarstvu i rudarskom zakonodavstvu u Austriji, sa dosta napomena o rudnicima u našim krajevima.

I. Filipović

ARCHIVA ECCLESIAE. Città del Vaticano, 1958—1964, I-VII.

God. 1956. osnovano je u Rimu, uz Vatikanski arhiv, Društvo crkvenih arhivista (Associazione Archivistica Ecclesiastica presso l'archivio segreto Vaticano — Città del Vaticano). Svrha je društva unaprijediti arhivsku službu kod raznih crkvenih arhiva: biskupskih, kaptolskih, župskih i samostanskih. Zbog te svrhe društvo potiče i preporučuje osnivanje kraćih arhivskih tečajeva i arhivskih škola da bi se što veći broj mlađih ljudi stručno osposobio za vršenje arhivske službe pri crkvenim arhivima. Kao najpreča zadaća postavlja se: srediti i popisati građu crkvenih arhiva i tako je učiniti pristupačnom za znanstveno istraživanje. Društvo održaje svake godine četverodnevne sastanke na kojima se raspravlja o svim pitanjima suvremene arhivske službe i napose o problemima koji mogu zanimati crkvene arhiviste. O tim sastancima opširno izvješćuje glasilo društva — *Archiva Ecclesiae*. To je talijanski crkveni arhivski časopis koji je počeo izlaziti g. 1958. Do sada su izašla tri sveska i dva dvosveska. Ovdje se kanimo osvrnuti na te do sada izašle sveske i dvosveske.

Anno I — 1958.

U ovom se svesku govori o tome kako je došlo do osnutka Društva crkvenih arhivista. Zatim je štampan statut Društva. Iza toga se iznosi kronika Društva g. 1956 — 1957.

Opširno je prikazan prvi sastanak Društva crkvenih arhivista u Rimu od 5. do 8. studenoga 1957. Na sastanku se skupilo oko 200 arhivista i historika iz cijele Italije. Kard. Angelo Roncalli govorio je o brizi Crkve za svoje arhive u prošlosti i sadašnjosti. Mons. Giusti ocrtao je zadaću i odgovornost arhivista. Prof. Battelli prikazao je popise dokumenata u talijanskim crkvenim arhivima. Ambrozije Palestra raspravljao je o problemima sređivanja i konzerviranja dokumenata. Prof. Pratesi opisao je popise dokumenata Papine kurije od g. 1198—1417. Prof. Battelli govorio je napose o arhivima i povijesnom istraživanju. Ausgario Faller iznio je svoje misli o dokumentaciji koja upotpunjuje crkvene arhive. Velik je dio učesnika živo sudjelovao u diskusiji što se sve može vidjeti iz štampanoga zapisnika. Učesnici su prigodom sastanka pohodili rimske arhive.

Anno II — 1959.

U ovom je svesku prikazana kronika Društva g. 1958—1959, zatim razni sastanci arhivista u Italiji i u svijetu.

Napose i opširno opisan je drugi sastanak talijanskih crkvenih arhivista u Milanu od 8-12. rujna 1958. Sastanak je otvorio kard. Tisserant. Uvodno je predavanje održao Achille Marazza, šef uprave za održanje milanske katedrale. Ostala su predavanja držali: Ivan Montini, milanski nadbiskup i počasni pred-

sjednik, o crkvenim propisima za dijecezanske i župske arhive; Vinko Fenicchia o razdiobi arhivske građe nekada i danas; Bruno Hübscher o razdiobi arhivske građe (klasifikacija) u švicarskim biskupskim kurijama; P. Faller o razdiobi arhivske građe u njemačkim župskim arhivima; Mons. Balducci o razdiobi arhivske građe u biskupskim kurijama (u Italiji); D. Pesenti o razdiobi arhivske građe u župskim arhivima; P. Montano o razdiobi arhivske građe u redovničkim ustanovama (napose, u arhivima pojedinoga samostana, provincije i generalne kurije); Mario Pinzuti, direktor za restauriranje dokumenata, o praktičkim savjetima za čuvanje (konzervacija) arhiva; Mons. Giusti o zadacima Papine komisije za talijanske crkvene arhive (osnovana je 5. IV 1955); Prof. Sandri o kulturnoj aktivnosti talijanskih državnih arhiva; Mons. Marcora o novijim znanstvenim pobudama biblioteke Ambrozijane u Milanu; Prof. Battelli o uputama za popisivanje dokumenata Rimske kurije g. 1198—1417; Prof. Sambin o objavljivanju građe za crkvenu povijest u Italiji; Prof. Barbieri o crkvenim arhivima i ekonomsko-socijalnoj historiografiji.

Za vrijeme sastanka učesnici su pohodili u Milanu Državni arhiv, arhiv Milanske nadbiskupije, arhiv katedrale, biblioteku Ambrozijanu.

Anni III-IV, 1960—1961.

U ovom dvosvesku objavljen je Statut Papine komisije za talijanske crkvene arhive te instrukcija na ordinarije (biskupe i nadbiskupe) i vrhovne redovničke poglavare o upravljanju arhivima.

Dvosvezak se uglavnom bavi III sastankom talijanskih crkvenih arhivista koji je održan u Napulju od 25-29. rujna 1961. Na tome su sastanku, uz Talijane, učestvovali i predstavnici drugih naroda: nadbiskupi, biskupi i arhivisti iz Španjolske, Francuske, Engleske, Irske, Njemačke, Austrije i U. S. A. U referatima iznesena je važnost pojedinih crkvenih arhiva za noviju političku i ekonomsku povijest (Napulj, Brescia, Toskana, Venecija) te stanje crkvenih arhiva u nekim evropskim zemljama (Španjolska, Francuska, Njemačka, Austrija).

Anni V-VI, 1962—1963.

U ovom je dvosvesku štampan pročišćeni tekst Statuta za crkvene arhive u Italiji, kako je prihvaćen na sastanku Društva 1963. u Orvietu.

U prvom dijelu dvosveska opisan je IV sastanak talijanskih crkvenih arhivista u Rimu od 11-14. rujna 1962. Na sastanku su obrađena ova predavanja: Arhivisti pred novim problemima (Giusti); kriteriji za sastavljanje inventara (Palestra); arhivi prema bibliotekama i muzejima (Battelli).

U drugom dijelu dvosveska prikazan je rad V sastanka talijanskih crkvenih arhiva u Orvietu 23-26. rujna 1963. Važnija predavanja: Arhivistika kao predmet u crkvenim školama (Giusti); pouka iz arhivistike u španjolskim i portugalskim crkvenim zavodima (Serrano); arhivistički tečajevi u nadbiskupijama Beč, Napulj i Milano te u Vatinkanskom arhivu.

Anno VII — 1964.

U ovom je svesku prikazan VI sastanak talijanskih crkvenih arhivista, održan u Rimu 3-6. studenoga 1964. Važnija su predavanja bila: Odnos između registrature i arhiva; arhivi biskupskih konferencija; novo arhivsko zakonodavstvo u Italiji; međunarodni sastanci arhivista 1950—1960.

Spomenuti časopis mogao bi postati dobar poticaj za sređivanje i popisivanje arhivske građe u crkvenim arhivima naše domovine.

J. Buturac